

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Oredništvo in upravnštvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Narečnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrť leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Insarati: Enostopna petič vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglašeni in poslani vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list se poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Nekaj misli.

Dosedanja zgodovina posameznih uržav pripoveduje predevsem o zmagani, ki so osredotočne vse sile v korist zmagovalne uržave. Razdevajoči interesi so se morali priragodu uržavnih misli, ki je kakor železna veriga vezala — dostikrat seveda le navidezno — zasebne koristi uržavljanskih strank. Neomejen despotizem, združen z vsemi oligarhičnimi sredstvi — uadvlače posameznikov, je »cuvai« dedščino izvoljencev »po milosti bozji«. Največji, najvitalnejši interesi narocov, katere je usoda uklenila v spono monarhističnih uržav, so se morali unakniti z dnevnega reda, da se obvaruje vsaj na zunaj celokupen obstoj uržave kot take.

Tako so mislili tudi aristokracijski in meščanski državniki bivše Avstrije. vsaka zmaga naj bi bila nov dokaz osredotocenja avstrijske državne misli, ki je tlačila ubogo ljudstvo in mu odrekala skoraj najprimitivnejše pravice. V resnici pa so se začele ravno v času zmag avstrijskega orožja buditi narodne in socialne sile v popolnoma nasprotni smeri. Razkrajajoči spori med posameznimi narodi, »vojno stanje« med narodi in državo so povzročili, da se je tok narodno-socialne evolucije pospešil v škodo državne skupnosti. Ze tedaj je bilo gotovo, da se avstrijski narodi ne bodo nikdar več sporazumeli. Reakcija je postala živa in odločilna za bodočnost! Politična preganjanja, ki so bila vedno najmočnejše orožje bivše avstrijske vlade in katerih se je samo med vojsko najpridnejše posluževala, so uničila vsak še tako navidezni patriotizem. Saj ravno preganjani in zaničevani najbolj občuti krivico! Tako se je začel v bivši Avstriji proces narodno — socialne revolucije, o kateri je rekel Fr. Austerlitz, da mora zmagati vkljub vsem zmagani avstrijskega orožja.

V narodnih državah, kakor je bila po veliki večini tudi Nemčija, pa je odločeval in še odločuje razredni boj. V internacionali je zmagal med vojno v antantnih državah reformistični pozitivizem socialne revolucije, ki je deloma vplival tudi na socialno demokracijo v bivših centralnih državah. Vprašanje socialističnega sodelovanja v imperialistični oziroma kapitalistični vladi je postalo eno najvažnejših. Ze leta 1881. — v času, ko je bila Bismarckova slava na višku in so izjemni zakoni proti socialni demokraciji v Nemčiji ovirali njeno delovanje — je pisal Viljem Liebknecht o možnosti, da postanejo socialisti ministri! Liebknecht, je slutil dve možnosti: ali bo prevzela socialna stranka vladno vsled velike narodne katastrofe ali pa bo iz oportunitete vstopila v vladno. V tem piše: Ta katastrofa se lahko zgodi kot posledica svetov-

ne vojne, ali pa vsled splošne nezadovoljnosti nad obstoječim načinom vladanja«. Tako je pravilno menil dalekovidni Liebknecht, ki je prišel do zaključka, da sila sama na sebi ni revolucionarna, ampak nasprotno — kontrarevolucionarna, o čemer piše tudi Jaures v svoji knjigi »Iz teorije in prakse«. Socialna demokracija v Nemčiji je teoretično in praktično hodila dosledno svojo pot. V letih, ko je avstrijska socialna demokracija, katero je pokojni Viktor Adler na novo organiziral in povzdignil do sedanje višine, omagovala in omahovala, so nemški voditelji že začrtali v duhu pot bližnje bodočnosti do socialistične republike, ki bo rešila nemško ljudstvo pred poginom v katerega ga je vodil monarhistični in delavstvu sovražni državni sistem.

Kar so zagrešile posamezne skupine internacionale med vojsko, to bo popravila nacionalna svoboda kot pogoj za splošno svobodo celokupnega človeštva na podlagi razrednega boja v socialni in demokratični državi. Nacionalno svobodni proletariat se mora združiti v vesoljno skupino internacionale in z združenimi močmi nadaljevati boj proti kapitalizmu in aristokracijsko meščanskemu lažidemokratizmu, ki je končno ravno tak sovražnik duševno in fizično delujočega proletarijata kakor pa je monarhistični despotizem.

Pogajanja rudarjev iz Trbovelj, Hrastnika in Zagorja.

Ljubljana, 21. marca.

Včeraj so se vršila v zborovalni dvorani Dež. dvorca nadvse zanimiva pogajanja med rudarji iz Trbovelj, Hrastnika in Zagorij in na drugi strani zastopniki Rudniške družbe ter Deželno vladno, ki je posredovala. Delavci so odposlali 30 svojih delegatov, Družbo so zastopali generalni ravnatelj Bellak in drugi, od vlade pa sta bila navzoča podpreds. dr. Žerjav in poverjenik za soc. skrb s. Prepeluh. Delavci so po svojem glavnem govorniku sodrugu Sitarju natančno formulirali in precizirali svoje zahteve, ki so v glavnem sledeče: 35 % povišanje dnevne plače in pogodnine, upeljava minimalne plače, ki naj se deli v tri kategorije, izplačilo enkratnega nabavnega prispevka v znesku K 250 za vsakega rodbinskega člana, s tem da se že obstoječa rodbinska doklada pridrži, ureditev perečega stanovanjskega vprašanja in povrnitev stanarine tistim, ki ne stanujejo v poslopih družbe. To so bile glavne točke njih zahtev; vrh tega so zahtevali, da se povečajo kopeli v Hrastniku in napravijo nove v Kočevju, da se napelje v delavska stanovanja

električna luč, preskrbi delavstvo z zadostno prehrano, s čemur bi se tudi dvignila produkcija premoga, dá 50 % povišanje dneve za nadurno delo ostane še v naprej v veljavi ter končno, da se penzionistom zviša obstoječa pokojnina za 100 %. Razpravljalo se je o produkciji, pri čemur je delavstvo zavzelo stališče, naj se vzame za merilo 75 % produkcija leta 1917. in da se v zadevi produkcijske možnosti odobre delavski zaupniki. Poverjenik Prepeluh je pri tem omenil, da vlada itak namerava izdati tozadevno naredbo, ki naj bi veljala za vse panoge industrije. Sodruga Sitar je v temperamentnih, prepričevalnih besedah motiviral opravičenost zahtev delavstva, oprl svoje besede na podatke drugih družb, med katerimi se glede skrbi in brige za delavstvo nahaja trboveljska na zadnjem mestu, žigosal postopanje te družbe napram delavstvu in rudniku samemu, z živimi barvami slikal bedo rudarjev, ki so spričo nezadostne prehrane in težkega opravila danes fizično popolnoma izmzgani ter je z ostro lučjo osvetlil nezaslišano mizerijo, v kateri se nahajajo nekatera delavska stanovanja, zlasti ona podjetja Suligoj. To poglavje, o katerem bi se dala napisati obširna razprava, je morda eno najbolj tragičnih in priča, kako daleč sega zločinska brezvestnost kapitalistov napram delavstvu. — Razprave, ki jo je vodil rudn. glavar Stergar, so se pri posameznih točkah udeležili še razni zaupniki rudarjev, ki so vsi neomajno zagovarjali svoje stališče in opravičenost svojih zahtev. Sporazum se, izvzemši v nekaterih manj bistvenih točkah, ni dosegel. Ravnatelj Bellak je v imenu družbe pač nekaj koncediral, kot n. pr. 20 % povišanje pogodnine, na kar delegatje delavstva seveda niso pristali in bo torej vlada končno primorana, da izreče svojo sodbo. To se bo zgodilo v prvi seji danes ali jutri. Kako bo vlada odločila, ni znano, toda mi bi ji nujno svetovali, naj ne podcenjuje kritične situacije, v kateri se nahajajo rudarji ter gleda na to, da se ugodni njih zahtevam v najširšem obsegu, pa ako seže makar ne glede na eventualije pravne nravi po najostrejšem sredstvu, ki ji je na razpolago. Zadeva je s socialnih in narodnogospodarskih vidikov veleresna in zahteva takojšnje remedure.

Politični pregled.

— Protič za skupne odnošaje med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo. LDU. Dunaj, 19. (Dun.KU.) K izlavi jugoslovanskega ministrskega predsednika Protiča napram zastopnikom dopisnega urada, da je jugoslovanski državje zažele na tem, da živi z Nemško Avstrijo v najboljših odnošajih in da smatra potrebno ustanovitev nemško-avstrijskega zastopništva v Belgradu in svrbo ojačenja

LISTEK.

Eisnerjeve slutnje smrti.

Kurt Eisner je zbral v prejšnjem letu, ki ga je preživel večinoma v zaporu, svoje spomine, ki so izšli pod naslovom »Pred revolucijo«. V naslednjem priobčujemo predgovor tej knjigi, ki postavlja mrtveca in njegovo voljo v pravo luč. Predgovor se glasi:

Mi, mrtveci na dopustu.

Neki francoski častnik je izpregovoril pri vojnem sodišču besede: »Mi vsi smo mrtveci na dopustu.« Ali je bilo v prvem, v drugem letu vojne? Jaz ne vem! V teh letih smo izgubili časovni spomin.

Toda ta beseda, ki sem jo bral, me ne zapusti, ter mi je postala usodna voditeljica.

Smrt je dala nam vsem le dopust. Vrnili smo se, sence, začasno v deželo zavesti, kar imenujemo življenje. In to je danes s protezami smrti grotesken in okorno se premikajoč avtomat. Čakamo zopetnega vpoklicanja. Granatni drobec končuje naš dopust ali izstrelek strojnice, val dušečega plina, eksplozija municijske tovarne, izmaknenje, lakota, obnemoglost, umor, napad blaznega, ki se je vrnil z bojišča, ali tudi krivica sodnika, ki nam odreka milodar dopusta, ker so sami pozabili, da so tudi oni mrtveci na dopustu!

Mnogi skušajo potom ponarejenih listin in potnih listov podaljšati dobo dopusta, razsajajo, tepejo se pohotno in pohlepno s svetovno trohnelostjo in trepečejo pred smrtjo, dasiravno so

že dolgo dvakrat mrtveci, ki slutijo samo mrtveno zvijanje v zadnjem smrtnem boju življenja.

Mnogi pa vedo, kako naj izrabijo človeški dopust: da rešijo svojo dušo ter se ne boje smrti, od katere prihajajo, da služijo resnici in do zadnje ure pomagajo čistiti zemljo za živeče od jutri, ki bodo osvobodjeni imeli moč, pregnati smrt iz življenja. Njim bo treba še enkrat dela v službi čovječanstva za blaženost predstavljenega jim življenja, ko ga je bilo njihovega rodu nemogoče priboriti si in uživati.

Mrtvec — pričakujoč izreka, ki ga pokoplje — zbira v zadnji uri odlomke svoje volje in mišljenja, boja in sna ... spomine z dopusta!

Monakovo, preiskovalni zapor, 10. septembra 1918.

V uri solčnega vzhoda.

Kurt Eisner.

medsebojnih odnošajev, doznava politična korespondenca od informirane strani, da je na nemško-avstrijsko vlado ta izjava Protiča vplivala zelo simpatično in da so že storili korake radi ustanovitve nemško-avstrijskega zastopništva v Belgradu ter da upajo, da se bo to vprašanje kmalu povoljno uredilo. Državni urad za zunanje stvari je uverjen, da bo po vzpostavljenju odnošajev postalo razmerje napram Jugoslaviji zelo pristrčno, posebno pa, da se bo zopet vzpostavil stari živahni gospodarski promet.

— **Obupen položaj bosanskih muslimanov.** LDU. Sarajevo, 19. »Enakost« poroča, da se nahajajo bosanski muslimani, ki so se izselili v Turčijo, v zelo obupnem stanju. Mnogi od njih so se z dovoljenjem jugoslovanske vlade že vrnili na svoje stare domove, drugi pa še čakajo na vrnitev.

— **Italija žuga.** LDU. Rotterdam, 19. (ČTU.) Brezčasno se javlja iz Amerike, da se upira Italija Wilsonovim zahtevam in žuga zapustiti konferenčno mizo, ako mir z Nemčijo ne bo sklenjen istočasno tudi z Avstrijo. Nadalje žugajo Italijani, da se polaste z orožjem ozemlja, ki se jim je od alirancev priznalo z londonskim vaktom.

— **Za južnoevropsko železniško progo.** LDU. Pariz, 19. (DunkU.) »Matin« piše: Komisija interalirancev je proučevala pogoje namestitve izhodnega ekspresnega vlaka z južnoevropskim vlakom. Nova proga bo vodila skozi simplonski predor preko Milana, Benetk, Trsta, Zagreba v Belgrad in pozneje v Bukarešto, Odeso in Carigrad, kjer se bo združila z bivšo berlinsko bagdadsko progo. »Matin« pripominja, da bo ta nova proga glavni promet v Mali Aziji in Mezopotamiji nagnila v prid Francije in Velike Britanije in v škodo Nemčije in Nemške Avstrije.

— **Za internacionalizacijo železnic.** LDU. Bern, 19. (ČTU.) »Echo de Paris« poroča: Komisija za mednarodni promet in paroplovstvo je sklenila železniški promet podvreči reviziji. Komisija je nadalje odklonila predlog, da naj se najvažnejše železnice upravljajo v imenu zveze narodov od mednarodnih oblasti. Na podstavi tega poročila odpade tedaj tudi internacionalizacija južne železnice.

— **Antantne koncesije politično neodvisni Nemški Avstriji.** LDU. Bern, 19. (ČTU.) Dopisnik »Neues Wiener Journal« doznava od dobro informirane strani, da so finančne in gospodarske koncesije, katere hoče dati antanta samostojni, politično neodvisni Nemški Avstriji, nastopno: 1. Valutno posojilo v zlatu v zadostni višini, da se bistveno povzdigne veljavo krone v inozemstvu. 2. Dobavo surovin za normalne cene in pod neprimerno povoljnimi plačilnimi pogoji. 3. Takojšnje zadostno dobavo živil. 4. Zagotovitev premogovnega in železniškega prometa, kojega nadzorovanje prevzame mednarodna komisija. 5. Obljuba, da se bo pripravilo francoski, angleški in ameriški kapital do tega, da povzdignejo z novo ustanovitvijo industrijalnih obratov odnosno podružniških tvornic gospodarsko življenje v Nemški Avstriji in tako omogočijo zaslužek delavstvu. 6. Propaganda za tujski promet z ustanovitvijo posebno ugodnih železniških zvez antantnih držav z Nemško Avstrijo.

— **Avstro-ogrski bankovci v inozemstvu.** LDU. Dunaj, 19. (ČTU.) Zastopniki nevtralnih držav so zahtevali od ministrstva za zunanje stvari odredbo, da avstro-ogrski bankovci, ki se nahajajo v nevtralnem inozemstvu, vsled žigosanja ne izgubijo plačilne moči in da mora vsaka novoustanovljenih držav potom jamčenja pripoznati del teh bankovcev, ki naj se še določi.

— **Avstro-Ogrska banka sama nima zaupanja v voljo posojilo.** Dunaj, 19. »Slovenski Narod« poroča: Avstro-Ogrska banka na Dunaju je določila, da ne kupuje bivšega avstro-ogrškega vojnega posojila za 75% svoje vrednosti, marveč samo še s 50%.

— **Dr. Lammasch naj bo zastopnik Nemške Avstrije v Parizu.** LDU. Basel, 18. (ČTU.) Kakor doznava poročevalec lista »Neues Wiener Journal« iz povsem verodostojnega vira, se bivši avstrijski ministrski predsednik dr. Lammasch sedaj mudi v Parizu, kamor je prišel na povabilo Leona Bourgoisa, ki smatra dr. Lammascha za enega najresnejših nemško-avstrijskih politikov. Dr. Lammasch je konferiral z vodilnimi francoskimi politikami. Porazgovori sovede nimajo obveznega značaja in se večinoma tičejo postopanja antante napram Nemški Avstriji. Govori se, da so se zavezniki izjavili pripravljenim, nemško južno Tirolsko pustiti Nemški Avstriji. Francoska vlada je baje dala razumeti nemško-avstrijskemu kabinetu, naj pošlje dr. Lammascha kot zastopnika v Pariz.

— **Vojna škoda Italije.** LDU. Rim, 18. (DunkU.) Milanski »Secolo« poroča, da cenil komisija, ki je bila ustanovljena za ugotovitev vojne škode v ozemljih, ki so bila zasledena od sovražnika škode, ki so narasle vsled kršenja prava narodov, na 16 milijard, ki jih mora plačati Avstrija in na 15 milijard, ki jih zahteva od Ogrske.

— **Sporazum alirancev zastran Nemčije.** LDU. Berlin, 19. (DunkU.) »8 Uhr Abendblatt« poroča iz Basla: Neposredne vesti iz Londona javljajo: Pariški zastopnik »Manchester Guardian« piše, da so sedaj prišli aliranci

do sporazuma glede predmira z Nemčijo. Francija se je odrekla načrtu ustanovitvi neodvisne renske province kot odbijalne države. Tudi je opustila svoje ugovore proti prikloplitvi Nemške Avstrije k Nemčiji. V vprašanju saarske kotline se zadovoljuje s tem, da zahteva za vrsto let dobivanje premoga kot odškodnino, ter da ne obstoja na aneksiji. Ti sklepi so posledica dogovora med Wilsonom, Clemenceaujem in Lloyd Georgejem.

— **Mirovno razsodišče.** LDU. Bern, 18. (ČTU.) V pariških političnih krogih so soglasnega mnenja, da bodo določbe, ki se tičejo Nemčije na mirovni konferenci sredi aprila ne samo že končno veljavno formulirane, temveč da jih bo v tem času tudi že sprejela Nemčija in podpisala. Neposredno na to se bo razpravljalo o problemu bivše donavske monarhije, kojega rešitev se pa z ozirom na skoraj nerešljivo kompliciranost vprašanja mej ne bo tako gladko končalo.

— **Dobava kalija Angleški.** LDU. Nauen, 20. V Amsterdamu se je 16. marca sklenil dogovor o dobavi kalija Angleški. Ni izključeno, da se sklene dogovor tudi o dobavi kalija Ameriki. Angleška prevzame 30.000 ton, ki jih bodo poslali preko Bremena ali Hamburga, in 20.000 ton, ki jih bodo transportirali preko Rotterdama.

Poziv strokovnim organizacijam v Ljubljani in okolici!

Na podlagi sklepa krajevne politične konference, vršče se dne 19. marca t. l. se pozivljajo vse strokovne organizacije, da najpozneje do nedelje, dne 23. marca naznanijo svoje delegate v odbor za proslavo Prvega Maja. Vsaka organizirana stroka naj imenuje tri delegate ter vpošlje imena istih krajevni politični organizaciji za Ljubljano in okolico, Mahrova lišča, I. nadstropje.

Dopisi.

Ustanovni občni zbor »Zveze trgovskih nastavljenecv«. V nedeljo, dne 16. t. m. se je vršil v »Mestnem domu« ustanovni občni zbor »Zveze trgovskih nastavljenecv na slovenskem ozemlju«. Zborovanje, katero je bilo prav dobro obiskano, je otvoril tov. Sterle kot predsednik pripravljalnega odbora. Tajniško poročilo je podal tov. Remic, o stanju blagajne pa je poročal tov. Pestotnik. Tovariš Pavlin je govoril o dosedanjih organizacijskih razmerah trgovskega nastavljenstva, povdarjaljoč potrebo resne strokovne organizacije. — Zbor je pozdravil v imenu »Zveze delavskih društev«, sodrug dr. Lemež, v imenu »Jugoslovanske strokovne zveze« pa g. Kogoj. — Prečitana pravila in podporni pravilnik sta bila brez ugovora soglasno sprejeta. Istotako tudi predlog pripravljalnega odbora, da znašaj članski prispevek za društveno leto 1919. mesečno dve, štiri oziroma šest kron. — V odbor so bili soglasno izvoljeni: kot predsednik tov. Remic, kot podpredsednika: tov. Leo Kraner in Mimi Lehanova; tajnik tov. Kralj; nam. Milka Osana; blagajnik tov. Pestotnik; nam. Mira Ocvirkova; odborniki tov.: Kunstek, Sterle, Pavlin, Pungartnik in tovaršici Tomažičeva in Žuzekova. Pregledniki tov.: Kovačič, Slana in Gajetova. Dalje pet članov razsodišča in pet namestnikov. — V imenu ženskih nastavljenecv je govorila tov. Ocvirkova, Tov. Kralj pa je poročal o nalogah organizacije v bodoče. — Ko je govoril še sodrug Kocmur, zagotavljajoč novi organizaciji pomoč in podporo delavskih organizacij, je tov. Sterle zaključil lepo uspelo zborovanje. — Uradne ure društva so vsak dan od 6. do 7. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 11. do 12. ure dopoldne v društveni pisarni, Streliška ulica 12, drugo nadstropje. — Ob uradnih urah se sprejemajo novi člani, sprejema članarica, posluje društvena posredovalnica služb, ter sploh vse društvene zadeve. — Vsi člani, kateri imajo veselje do učenja srbo-hrvaščine, naj se zglase ob uradnih urah v društveni pisarni.

Iz Tržiča. Podružnica delavskega izobraževalnega društva »Svoboda« je priredila v nedeljo, dne 16. t. m. ob 3. popoldne društveno predavanje. Predavala je sodružica M. Urbančeva iz Ljubljane o »Delu in kapitalu«. To je bilo prvo predavanje, ki nam ga je priredila naša podružnica. Predavateljica je v poljudnem prednašanju skušala pripraviti nekaj temelj za nadaljnja predavanja, ki bi se naj še vršila, kar tudi mi najbolj želimo. Delavstvo stremi in se želi izobraziti. Vsi vemo, da si le z izobrazbo delavstvo pribori popolno osvoboditev iz kapitalističnega suženjstva. V.

Celje. Dne 16. t. m. je bil v St. Ilju pri Mislinju zelo dobro obiskan shod, na katerem je poročal sodrug Marn iz Celja. Ob 1. uri je bil napovedan shod v šoli, pa je bila že ob tričetrt na eno šolska soba polna, tako da so bili ljudje kar natlačeni! Sodrugi Kranjc je otvoril shod točno ob 1. uri popoldne ter pozdravil zborovalce. Za predsednika shoda je bil izvoljen sodrug Krničnik, ki je dal besedo sodrugu Marnu. Ta je pojasnil delovanje nekdanje in sedanje vlade, govoril o socializmu in zahtevah socialnih demokratov, za kar je žel burno priznanje in pritrdjevanje. Omeniti še moram, da je župnik imel tudi shod kmečke zveze ob 9. uri dopoldne, in pri-

poročal, da se kmetje organizirajo v njej. Imel je pa menda smolo, ker je k socialno-demokratski stranki pristopilo več kot 150 novih članov! Ustanovila se bo tudi strokovna organizacija lesnih delavcev, ki bo štela najmanj 130 članov. Kajneda, lepo število za tako majhen kraj? Sodrugi so prosili, da bi se priredilo še več takih shodov tudi v Šmartnem in v Slovenjem Gradcu, za katere bi prav pridno agitirali.

Dnevne vesti.

— **Ubogi Radić.** Pravijo, da se je drznil priti na praznik v Ljubljano St. Rad.č, da izroči antantni komisiji svoje »republikanske dokumente«. Ali jih je izročil, ne vemo in nas ne briga. Vemo le to, da je bila za Radića sreča, da je »odnesel iz hotela »Slon« in Ljubljane v prave časuri pete, ker drugače ne bi zapustil jugoslovanske Ljubljane z zdravimi kostmi«. Tako poroča radikanski dnevnik! Radovedni smo, kdo so bili ti ljudje, ki napravljajo iz »zdravih kosti bolne«? Morda isti, ki so pred meseci iztrgali angleškemu majorju v javnem lokalu iz rok nemški časopis ter s tem napravili »uslugo« vladi, ki se je morala zagovarjati. Morda so to »iredentisti«, ki v slovenski Ljubljani kažejo svoj pogum, v slučaju potrebe pa bi se skrili za peč! Rabimo več doslednosti, treznosti in politične zrelosti na Slovenskem, posebno pa v Ljubljani.

— **»Narodna galerija«.** Umetniška komisija vablja članice odbora, da si ogledajo L. Dolinarjevo skulpturo, ponujeno »Narodni galeriji« v nakup. Delo je na ogled do 24. marca od 2. do 5. ure popoldne v delavnici gosp. L. Dolinarja, baraka štev. 1, nasproti obrtne šole.

— **Vseučiliška komisija** ima svojo XI. redno sejo v soboto, dne 22. t. m. ob 5. uri v deželni palači, Bleiweisova cesta št. 10, II. nadstr.

— **Razpis.** Ljubljanski dopisni urad potrebuje večje število slovenske ter nemške stenografije povsem zmernih, politično orijentiranih sotrudnikov, ki imajo vsaj delno akademsko naobrazbo in veselje do časnikarskega posla. Priglasiti se je treba osebno v vladni palači v Ljubljani, južni trakt, pritlično, v dopisnem uradu.

— **Iz Maribora.** Slovenski magistratni uslužbenci, ki so prevzeli mesta odslovljenih nemških tovaršev, so osnovali stanovsko društvo pod imenom »Krožek mestnih uslužbencev v Mariboru«.

— **Kdor ima še kaj terjati** od naučne uprave nekdanje Avstrije (predvsem učno osebje), naj se obrne pisмено na naslov: Profesor dr. Ivan Arnež, Dunaj, I. Minoritenplatz 5.

— **Za društvo »Svoboda«** je daroval gosp. Štihar 5 K 22 vin, za kar mu izreka društvo iskreno zahvalo.

— **Štrašen zločin.** »Mir« poroča: V četrtek 6. t. m. je neznan lopov v Celovcu ob 10. uri zvečer skozi okno ustrelil hišnega posestnika in tovarnarja Jožefa Bacherja. Bacher je bil takoj mrtev. Zaprlj so vojaka »Volkswehra« Jožefa Plazzeta, ki ga sumijo, da je izvršil zavraten umor. Ta žalostni čin dokazuje dovolj tužne razmere, v katerih živimo.

— **Gledališče v Sarajevu.** Začetkom aprila se otvori v Sarajevu stalno narodno gledališče. Tako belgrajska kakor sarajevska pokrajinska vlada sta obljubili svojo pomoč.

— **Nevarnost vsled pegavice.** Po soglasnih poročilih je v zadnjem času v vzhodni Evropi pegavi legar razširjen naravnost nevarno. Bolezen divja v vseh delih Poljske, v jugoslovanski državi, zlasti v stari Srbiji, najbolj pa v Ukrajini. Z ozirom na hudo nalezljivost pegastega legarja ni ogroženo samo prebivalstvo prizadetih dežel, ampak tudi prebivalstvo srednje in zapadne Evrope. Avstrijsko društvo Rdečega križa se je zato v sporazumu z državami, ki so nastale na ozemlju Avstro-Ogrske monarhije, obrnilo na mednarodni komite Rdečega križa v Ženevi na pomoč, da bi na ta način pridobilo zavezniške velesile, kakor tudi nevtralne države za to, da se takoj ustanovi mednarodna komisija za boj proti tej kužni bolezni in da se opremi s potrebnimi pripomočki. Komite v Ženevi je nato začel takoj z tozadevnimi pripravami.

— **Razno.** Poljski narodni komite v antantnih državah je naznanil telegrafično poljskemu ministrskemu predsedniku, da je odposlala poljsko-židovska prehranjevalna komisija iz Anglije ladjo, napolnjeno deloma z živili, deloma z blagom, namenjeno polovico za Poljake, polovico za žide. Ladja je dospela že na Dansko. — V Varšavi, kakor v celi Poljski se zelo širi tifus. — V Bratislavi je umrl holandski konzul ing. J. Wagner. — Listi poročajo iz Rima, da je zrastle število milijonarjev med vojsko v Milanu na 2500, v Turinu na 2000. — Iz krogov schönbrunškega personala poročajo »Delničkim Listom«, da se preseli tja župan dunajskega mesta. Baje si je najel tam že stanovanje. To je že poslednja postaja. Dr. Weiskirchner ve, da se bliža po padcu monarhije tudi njegov padec. Vendar se hoče še malo poigrčkati... — Na dunajskih pokopališčih so uvedli osemurni delavnik. — Še prionj bo glavno mesto nemške zapadne Ogrske. — Iz New Yorka poročajo, da prične Wilson pisati zgodovino svoje vlade, takoj ko zapusti predsedniški urad, kar bo prihodnje leto. Wilson je tudi

izjavil, da je to, da ne sme biti nihče dalje kot osem let predsednik, zelo dobra uredba, ker sodi, da ne more zdržati noben človek več kot osem let — jeze, ki jo je nakopičil sebi tekom teh let.

Umetnost in književnost.

Repertoar Narodnega gledališča. Dramsko gledališče, V petek, 21. t. m. ob pol 8. zvečer »... ulica štev. 15« burka v treh dejanjih izven abonementa. V soboto, 22. t. m. ob pol 8. zvečer »Španska muha«, burka, za abonement A. V nedeljo, 23. t. m. ob pol 8. zvečer »Španska muha« za abonement B. V ponedeljek, 24. t. m. igrajo ob pol 8. zvečer vrhniški diletantje »Kralj na Bétajnovi« izven abonementa. **Operno gledališče. V petek, 21. t. m. ob pol 8. zvečer »Boheme«** za abonement A. V soboto, 22. t. m. ob pol 8. zvečer »Slovaška princeska« za abonement C. V nedeljo, 23. t. m. ob pol 8. zvečer »Manon« za izven abonementa.

Dva koncerta. V petek, 14. marca je koncertiral v veliki dvorani »Uniona« hrvatski virtuoz Zlatko Baloković, čigar ime je poznano tudi izven mej njegove domovine. S svojo precizno igro in sijajno interpretacijo zanimivih samoslovanskih skladb je umetnik vzlic delni nedisponiranosti, ki sta jo očitovali zlasti prve dve točki programa, osvojil srca ljubljanskih poslušalcev. V znani Smetanovi »Iz moje domovine« in tudi v obeh Dvořákovih »Slovanskih plesih« je dosegla Balokovičeva violinska umetnost svoj višek; to mojstersko prednašanje in sigurno obvladanje instrumenta, spojeno z globino čustva in razneženo iskrenostjo, ko je lok vijoline plakal, strastno drhtel, zastajal v smehu in tožbi ter pel, je pomenil človeku redke užitek. Prednašan za izredno, izrazito Balokovičevo tehniko in njegovo naravno eleganco je tudi Wiesnawskega artistični »Ruski karneval«, poln subtilnih fines in nazornega glasbenega slikanja, dosegel svoj popoln uspeh. G. Balokovič je spremljal na klavirju g. Mihalovič. — Prostorji niso bili vsi zasedeni, vzhic temu, da je večer pomenil odlično umetniško prireditev in kar je čudno, ako pomislim, da ljubljansko občinstvo rado poseže slične večere, kot je dokazalo to pri drugem koncertu, ki ga je priredila gđ. C. Medvedova, članica opere, dne 17. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma. Saj to je bil pravi triumf obema prirediteljema, gđ. Medvedovi in mlademu komponistu g. Škerjancu, triumi v venci in celim svežnjem rož in cvetja. Občinstvo, zlasti mladina, se je preposkovala; aplavz se je mestoma stopnjeval do pristnih ovacij. Zato je bil ta večer zanimiv ne samo radi ekskvizitnega programa, ki ga je nudil, ne samo radi petja in prednašanja, zanimiv in za objektivnega ocenjevalca podučen tudi radi — p. t. publika. Jasno je, da večina občinstva s svojim čiščenjem in kultom odene tisto, v kar ima avtoritativno vero in predvsem tisto, česar — ne razume. Uverjen sem, da najmanj polovica tistega občinstva, ki je najbolj besno ploškalo, ni imelo mestoma zelo težkih lepot Škerjančevih kompozicij. S tem seveda ne trdim, da je gđ. Medvedova pela slabo; recitirala je dobro, nekaj pesmi je zapela zelo lepo. Njen glas je dobro šolan, dasi še ne povsem rufiniran in ne preveč obsežen ter bi se v intimnejši akustičnejši dvorani vse bolj uveljavil. Njen glas je blestel zlasti v Debussyjevih pesmih in Brahmsovem čudovitem »Utešenem hrepenenju«, ki ga je podala naravno in z globino čustva. Največ odkrite polhvale so žele znamenite otroške pesmi Mussorgskega, ki jih je pela gospodinja s toplino in nežnostjo, mestoma s pesmim odgovarjajočo dramatiko. Z načinom njenega prednašanja pa nikakor ne soglašam, ker ljubim gledšče v gledišču manj pa na podiju koncertne dvorane, kjer mi celoten milje jemlje vsako drugo iluzijo in se mu zato hoče samo priproste naravnosti in prirodnosti. — Občinstvo so seveda predvsem zanimale kompozicije g. Škerjanca, ki jih je tudi zapela gđ. Medvedova. Nesporni talent mladega komponista, ki meri v bodočnost, pozdravljamo, dasi o njem še ne moremo izreči sodbe. Ne more se ločiti, koliko je v njem primernege; v njem je še evolucija in revolucija, sijaj in tema, melodične in lecljanje ter kaustična razviharjenost. Njegovi kompoziciji končujejo najmodernejše glasbene struje. — G. Škerjanc se je izkazal tudi kot pianist; zaigral je Debussyjeve »Tri preludije«.

Slov. pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« priredi svoj prvi letošnji redni koncert dne 4. aprila t. l. v veliki dvorani »Uniona«. Sodeluje kot solist g. Josip Rijavec, odlični prvi tenorist zagrebške opere. Podrobnosti o sporedu slede.

Shodi.

Seja centralnega odbora Splošne železničarske organizacije se bo vršila v petek, dne 21. marca ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih. Predsednik. Društveno vodstvo Spl. žel. org. za Jugoslavijo sklicuje dne 23. in 24. sušca 1919 v Ljubljani, »Mestni dom«, železničarsko konferenco slovenskih, hrvatskih, bosanskih in srbskih železničarjev s sledečim dnevnim redom:

1. Splošno poročilo. 2. Ujedinjenje vseh deželnih organizacij v centralno organizacijo za Jugoslavijo.
3. Predložitev spomenice za vse železniške kategorije države SHS. 4. Stalšče razredne strokovne organizacije napram nacionalni organizaciji. 5. Razno.

Konferenca se prične dne 23. sušca točno ob 10. uri predpoldne. Vsaka kr. skupina Splošne žel. org. za Jugoslavijo pošlje do 100 članov po enega delegata; in za vsakih nadaljnih 100 članov po enega delegata.

Gostje imajo vstop le proti izkaznicam, katere izdaja centralno vodstvo na priporočilo kr. skupine dotičnega člana.

Kr. skupine izdajo poverila, katere morajo delegatje pokazati pri vstopu.

Po naročilu centralnega vodstva Centralno tajništvo Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo v Ljubljani, Cesarja Jožefa trg št. 10.

Shodi v nedeljo, dne 23. marca 1919. Gabrijele (pri Krmelju), poroča sodr. Čelešnik. Laški trg, poroča sodrug Malovrh.

Shodi v torek (praznik), dne 25. marca 1919. Petrova vas pri Črnomlju, poroča sodrug poverjenik Prepeluh.

Boh. Bristrca (gostilna Grobotek) ob 2. popoldne, poroča sodrug dr. Korun. Kraj in uro določi krajevna politična organizacija. Dnevni red: Politični položaj. Strankin tisk.

Dne 23. marca ob 11. uri dopoldne shod v Velenju v lokalih gosp. Gol.

Dne 23. marca ob 4. uri popoldne shod na Gomilskem pri Kunstu.

Dne 24. marca ob 7. uri zvečer shod mlinarjev in pekov na zelenem travniku v Celju. Poroča sodrug Tokan iz Ljubljane.

Zaloški in ljubljanski dogodek.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 19. marca: Danes popoldne ob pol 3. se je v dvorani ljubljanskega dvorca pričela prva seja medzavezniške komisije, da se preiščeta takozvani zaloški in ljubljanski dogodek. Člani medzavezniške komisije so: General Gordon kot zastopnik Britanije, general Savy kot zastopnik Francije, general Segre kot zastopnik Italije ter general Treat kot zastopnik Amerike. Kot najvišji po činu predseduje komisiji italijanski general Roberto Sagre. — Italijani so dvignili obtožbo, da so 12. februarja t. l. nekateri jugoslovanski civilisti in vojniki na železniški postaji Zalog pri Ljubljani napadli v Trst vozeči vlak tržaških civilnih beguncev italijanske narodnosti, ker so bile na njem poleg emblomov italijanske vladarske hiše italijanske zastave. Italijani trde, da so Jugoslovani vlak obmetavali z blatom in kamenjem, razbili mnogo oken, siloma sneli italijansko zastavo, jo polili s petrolejem in jo zažgali. Prisoten jugoslovanski častnik da ni interveniral. Nadalje navajajo Italijani, da so se zaradi tega dogodka pritožili pri vojaškem postajnem poveljstvu na ljubljanskem kolodvoru, in da jim je bilo dano zadoščenje. — Kakor je ljubljanski dopisni urad že svojčas poročal, trde Jugoslovani, da ne more biti drugače, nego da je ves ta dogodek ali naprosti izmišljen ali pa da gre za tako malenkosten pripetljaj, da se kasneje sploh ni dalo več dognati, ali in kako se je dogodil. Sicer pa je očitna provokacija, ako civilne osebe iz nekaj avstrijskih krajev na slovenskem ozemlju rabijo italijanske zastave. Da bi bil kdo, so nadalje izvajali zastopniki Jugoslovancov, s kamenjem pobil kako okno, je docela izključeno, ker je bil dotični vlak sestavljen zgolj iz takozvanih vozov za živino, ki sploh nimajo oken. Vse prej nego verjetna je trditve, da so »napadalc« italijansko zastavo polili s petrolejem, ker tisti čas pravtako kakor poprej in pozneje v vsem okolišju petroleja sploh ni bilo dobiti. Kar se tiče italijanske trditve, da se je pri postajnem poveljstvu na ljubljanskem kolodvoru za »dogodek« v Zalogu italijanskim beguncem dalo zadoščenje, je stvar pač takšna, da je kak slučajno takrat na ljubljanskem kolodvoru navzoči jugoslovanski častnik, ne da bi se bil poprej podrobno poučil, kaj je pravzaprav na vsej stvari, pritožnikom ljubežljivo izjavil, da obžaluje, ako se je res kaj takega pripetilo, ne da bi bil vedel, ali je na pripovedovanju italijanskih beguncev sploh kaj resnice. Tako stoji trditve proti trditvi. Preiskovalna komisija je sklenila, kot priče zaslišati vojaške in železniške funkcionarje in pa take osebe, ki so bile takrat na železniški postaji. Drugi predmet preiskave te medzavezniške komisije je takozvani ljubljanski dogodek. Kakor smo svoj čas že poročali, je namreč dne 20. februarja t. l. podkomisija italijanske misije za prevedbo premirja morala zapustiti Ljubljano. Da se pojasnijo vzroki tega izгона, je medzavezniška komisija sklenila, naprositi ljubljansko deželno vladu in tukajšnjega vojaškega poveljenika, naj ji naznanita, zakaj se je italijanski subkomisiji velelo, odstraniti se iz Ljubljane. Istotako naj se pojasni, zakaj se je italijanski subkomisiji prepovedalo šifrirano brzojavljenje in zakaj se je nekemu italijanskemu častniku zabranilo potovanje po ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ob šestih zvečer se je seja zaključila. Razprava se bo nadaljevala jutri.

Vestnik „Svobode“.

Ljubljana: Izobraževalno društvo »Svoboda« vabi vse člane, ki imajo veselje do petja, da pridejo v soboto, dne 22. t. m. ob pol 8. uri zvečer v društvene prostore, Šelenburova ulica štev. 6. — Nadalje se vsem obiskovalcem izobraževalnega tečaja naznanja, dá se vrši pouk danes ob pol 8. uri zvečer v realki.

Zadnje vesti.

Stavka bančnih in zavarovalnih uradnikov v Zagrebu končana.

LDU. Zagreb, 20. Uradniki so pričeli danes popoldne z internim delom, a jutri bodo pričeli v vseh denarnih zavodih z delom tudi za stranke. Bančni uradniki so dosegli sporazumno nastopno: 1. Enkratno šesturno uradovanje, ki se prične čez 14 dni; 2. Regulacija plač se izvede do 10. aprila t. l., vsak zavod zase sporazumno s svojimi uradniki; 3. Enkratno vojno podporo v znesku 1500 kron, za ženo 900 kron in za vsakega otroka 400 kron; 4. Uvedba razsodišča, v katerega izvoli vsak zavod 3 uradnike in 3 člane uprave, ki volijo vsi skupaj predsednika; 5. Uradniška pragmatika se mora osnovati na najmodernejših principih, a v veljavo mora stopiti 1. oktobra t. l.

Narodni klub za monarhijo in dinastijo.

LDU. Zagreb, 20. Dopisnik »Riječi Srbov, Hrvatov in Slovencev« javlja iz Belgrada: Dne 15. marca t. l. so v Belgradu k ministrskemu predsedniku Stojanu Protiču došli dr. Ante Pavelič, dr. Ivan Lorkovič in dr. Mate Drinkovič kot predsedništvo Narodnega kluba ter mu izjavili: Za nje in njihovo stranko je vprašanje monarhije in dinastije Karagjorgjevičev izven vsake diskusije. Oni so za monarhijo in dinastijo ter vobče nočejo tega vprašanja nositi med narod.

Antantna komisija za izvršitev premirja v Celovcu.

LDU. Celovec, 20. (DunKu.) Deželno vojaško poveljstvo za Koroško razglašá: 19. t. m. se je prijavil pri deželnem poveljstvu v Celovcu francoski stotnik, član kontrolne misije za Štajersko in Koroško, ki je prispeel semkaj iz Ljubljane in je napovedal obisk imenovane misije zavezniških držav za prihodnje dni. Misija bo sestojala iz polkovnika, kot predsednika, iz osem častnikov raznih zavezniških držav in 12 mož spremstva ter bo uradovalo v Celovcu. Potovala bo kakor svoječasno ameriška komisija po deželi in nadzorovala izvršitev pogojev premirja. Javnosti se bo o tej stvari poročalo.

LDU. Ženeva, 20. (ČTU.) »L' Oeuvre« piše: Ako izbruhne v soboto splošna stavka v Angliji, ni izključeno, da ta preide tudi v Francijo in Španjo. List trdi, da je Lloyd George kljub prošnji Wilsona, Clemenceauja in Orlando že odpotoval v London. Listi sicer zatrjujejo nasprotno, a to ima samo namen, da pomirijo razburjeno javno mnenje radi prekinjenega delovanja mirovnega kongresa.

Seja čehoslovaške narodne skupščine o agrarni reformi.

LDU. Praga, 20. »Pravo Lidu« piše k položaju v narodni skupščini: V ožjem odseku predsedništva, ki je imelo včeraj seja, je prišlo do razmotrivanja vsakovrstnih nazorov, ki so se medsebojno pobijali. Zastopniki socialno demokratičnega bloka in zastopniki agrarne stranke so stali vsak na drugem stališču. Drugi klubi so se trudili, da preprečijo konflikte. Zastopniki socialno demokratičnega kluba so predložili ožjemu odseku načrt zakona o konfiskaciji premičnin, ki so last cesarja in posestev cesarske družine, kakor tudi o razlastitvi zemlje veleposestnikov do gotovega obsega. Koncem seje so sklenili imenovati tričlensko redaksijsko komisijo, v katero so bili voljeni sodrug dr. Meisner, dr. Vyskovsky od agrarne stranke in prof. dr. Mersec od državno-demokratične stranke. Danes dopoldne ob devetih so se sestali vsi klubi, da se posvetujejo o poslilih te komisije. Ob enajstih zborujejo načelniki, ki ukrenejo končne sklepe. Kriza v narodni skupščini najbrže ne bo trajala čez današnji dan. Jutri se zopet sestanejo zastopniki strank, da se posvetujejo o nadaljnji taktiki socialnih demokratov, za primer, ako bi se izjalovili vsi poizkusi.

Za premirje med Ukrajinci in Poljaki.

LDU. Pariz, 20. (DunKu.) »Agence Havas« poroča: Najvišji svet zaveznikov je imel

v sredo sejo, kjer so razmotrivali vojaški položaj v Galiciji. Svet je sklenil, pozvati obe armadi pred Lvovom, naj z gotovimi pogoji nemudoma ustavita sovražnosti. Konferenca se je nato bavila z zapadnimi mejami Poljske.

Italija zahteva odškodnino.

LDU. Lugano, 20. (DunKU.) Kakor poročajo listi, bo Italija kot odškodnino za škodo v Benečiji, povzročeno po sovražnih napadih, zahtevala pet milijard v gotovini in deset milijard pa v premoži, ki se razdeli na pet let.

Stavka tiskarjev na Ogrskem.

LDU. Budimpešta, 20. (ČTU.) Davi so stopili vsled mezdnih diferenc z izdajatelji listov vsi črkostavci dnevnih listov in tiskarji v stavko.

Popolna odprava blokade.

LDU. Berlin, 20. (DunKU.) Po listu »Morning Post« se Lloyd George dne 5. aprila začasno vrne na Angleško, da pripravi zakonodajne ukrepe za popolno odpravo blokade. Ni torej dvomiti, da bo vsa blokada odpravljena s 1. majem.

Sporazum v dveh glavnih točkah.

LDU. Pariz, 19. (DunKU.) Kakor poroča »Temps«, kaže, da so se načelniki zveznih vlad v včerajšnji seji sporazumeli glede dveh glavnih točk, in sicer 1. glede potrebe, da se v kratkem sklene pogodba, ki jo bo konferenca predložila Nemčiji da jo sprejme, in ki vsebuje poleg določb o vojaštvu, mornarici in letalstvu, tudi točke glede ureditve mej in financ ter končno določbe o zvezi narodov; 2. glede potrebe, da se hkrati pripravi tudi pogodba, ki določa italijanske meje. List meni, da bo mogoče izdelati ti dve pogodbi tekom 14dnevnega roka, o katerem so govorili Clemenceau, Wilson in Orlando v svojem pismu, naslovljenem na Lloyd Georja.

»Svet deseterice« v Parizu zboruje. — Angleži silijo na ureditev vprašanja nemških kolonij.

LDU. Pariz, 20. (DunKU. — Brezžično.) Veliki svet se je zbral v sredo popoldne. Predsednik Wilson se je peljal v spremstvu svoje soproge k seji; med potom ga je množica spoznala in pozdravljala. Na dnevnem redu sta bili dve vprašanji: 1. Način postopanja napram bojem, ki se vrše med Poljaki in Ukrajinci v okolici Lvova. 2. Določitev ostalih mej Poljske, tako proti Čehoslovaški, kakor proti Nemčiji. Delalo se je na to, da se ti dve vprašanji čimprej rešita, ker vsa vrsta drugih vprašanj čaka na rešitev. Tako n. pr. vprašanje nemških mej v Šlezvik-Holsteinu in avstrijski problem. Ožja komisija za teritorialne stvari je predložila formulo, v smislu katere naj se prisili Nemčija, da respektira neodvisnost Nemške Avstrije. Končno je pozvala angleška delegacija svet, da se uredi vprašanje nemških kolonij in da se določijo mandati onih narodov, katerim naj bo poverjena uprava teh kolonij.

Kako je Nemčija podpirala revolucionarno gibanje v Rusiji.

LDU. Berlin, 20. (ČTU.) Poroča se iz Lugana: Ruski socialni revolucionar je ameriškemu konzulu v Moskvi pod prisego izjavil o svojem razmerju do nemške vlade, da je bil začetkom vojne v Nemčiji in da ga je nekega dne pozval Bethmann-Hollweg, naj proučuje v Švici na stroške nemške države socialistično skupino Rusov, ki so se takrat nahajali v Švici. Državni kancelar je želel posebno, da dozna temu poroča o radikalnih stremljenjih. Nemška država da je pripravljena dati na razpolago 6 in pol milijonov frankov za republikansko pro-

pagando v Rusiji. Zaupnik je sprejel to ponudbo ter poslal Bethmann-Hollwegu 300 strani obsegajoče poročilo, v katerem je svaril Bethmann-Hollwega, da naj ne podpira Ljenina, ker bi Ljeninova vlada značila razsul Rusije. Nemška vlada je to poročilo dobro plačala. Za uslugo je državni kancelar poročevalcu dal tudi priliko, da se vrne v Rusijo. Tam je bil ta prijatelj Korenskega. Tega razmerja pa nemška vlada nikakor ni izrabila. Kar se tiče sveta, da naj se ne podpira Ljenina, se je nemška vlada tega le v toliko, poslužila, v kolikor je ravno nasprotno ukrenila. Z nemško pomočjo, pod nemškim pokroviteljstvom in najbrže tudi z nemškimi denarnimi sredstvi se je peljal Ljenin začetkom leta 1917. v Petrograd. — (Če je le resnična ta pravljica? Op. uredn.)

Angleška pred generalno stavko.

LDU. Berlin, 19. (DunKU.) »Achtuhr-abendblatt« poroča iz Basla: Kakor javljajo londonski listi, pripravljajo angleški rudarji, železničarji in transportni delavci za prihodnjo soboto generalno stavko. Bati se je, da generalna stavka teh treh delavskih kategorij privede v desetih dneh do popolnega razsula angleškega narodnega gospodarstva.

Razno.

* Kako misli Wilson o bodočih vojnah. Na kongresu Zedinjenih držav je pri razpravi o zvezi narodov senator Brandakee pripomnil, da zveza narodov ne bo mogla preprečiti vojne, nakar je Wilson odgovoril, da nobena reč na svetu ne more preprečiti vojne, toda zveza narodov nas bo pripravljala do tega, da bomo poprej razpravljali nego se začno sovražnosti. Ako bi imeli le osem dni časa za razpravljanje, predno se je pričela svetovna vojna, pa bi ne prišlo do te vojne.

* Brandenburški monarhisti. Na brandenburškem provincijskem deželnem zboru je imel 12. t. m. predsednik pl. Löbell otvoritveni govor, ki je vseboval sledeče, sedanjemu času malo neprimerno stavke: »Izgubili smo našo največjo posest, čast. Vse smo izgubili po junaštva polnih bojih, izgubili smo nemškega cesarja, kralja Pruske, in Brandenburg je izgubil svojega mejnega grofa. Tada nikdar pa ne bo ugasnila naša globoka hvaležnost za vse ono, kar je storila dobrega hiša Hohenzollerjev mestu Brandenburg. Do zadnjega diha bo pomnil vsak Brandenburgovec svoje mejne grofe in v globoki žalosti so danes naše misli pri težkoizkušeni cesarski dvojici. Bog naj bo z njimi!« — Pl. Löbell gotovo ni bil v strelskem jarku in ni skušal gorja vojne, da še sedaj tako hvali cesarskega krvnika Viljema II.

Aprovizacija.

Krompir za III. okraj. Stranke III. okraja dobe krompir v soboto, dne 22. t. m. in v ponedeljek, dne 24. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določa se tale red: V soboto dopoldne od 8 do 9 števil. 1 do 150, od 151 do 300, od 10 do 11 števil. 301 do 450, od 2 do 3 števil. 451 do 600, od 3 do 4 števil. 601 do 750, od 4 do 5 števil. 751 do 900. V ponedeljek, dne 24. t. m. dopoldne od 8 do 9 števil. 901 do 1050, od 9 do 10 števil. 1051 do 1200, od 10 do 11 števil. 1201 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 5 kg krompirja, kilogram stnae 80 vinarjev.

V upravnistvu »Napreja« je dobiti brošuri »Demokratizem in ženstvo« in »Pogled v novi svet« po 60 vin.; Bezruč: »Šlezke pesmi«, izvod 7 kron; Cankarjevo številko »Demokracije« po 2 kroni (s Cankarjevo sliko); tržaško številko »Demokracije« po 2 K 60 vin. in jugoslovansko številko »Demokracije« po 2 kroni.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Razpis.

Pri kopalšču v Doberni pri Celju se razpisuje za letošnjo sezijo mesto

kopalškega zdravnika

z ginekološko predizobrazbo. Tozadevne primerno opremljene in kolkovane prošnje je poslati

do 3. aprila t. l.

poverjeništvu za javna dela v Ljubljani.

Glede renumeriranja zdravnika se bode z nameščencem pozneje dogovorilo, eventuelno se lahko v prošnjah stavijo tozadevne zahteve.

Ljubljana, 17. marca 1919.

Poverjenik za javna dela:
Anton Kristan m. p.

Išče se

strojni ključavničar

vešč popravil na vodnih turbinah, lesnoobrtnih strojih in transmisijah, v stalno službo s stanovanjem, za vzdrževanje vseh strojnih naprav večje tovarne na Gorenjskem. Sprejme se le v vsakem oziru zanesljiv prosilec z večletno praktično skušnjo. Ponudbe na
Ing. V. Remec, civilni inženir, Ljubljana,
Nova ulica št. 7.

Enega ali dva

mizarska pomočnika

se takoj sprejme Hrana in stanovanje v hiši

Plača po dogovoru pri

Ivan Leskovar mizarju v Trbovljah

Miši, podgane,
stenice, ščurki!

Izdelovanje in razpošiljanje preizkušenega radikalno učinkujočega uničevalnega sredstva, za katero vsak dan dohajajo zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5; za ščurke K 5-; tinktura za stenice K 2, posebna močna tinktura K 5-, uničevalec moljev K 2; prašek proti mrčesu K 2- in K 4-; tinktura za človeške uši K 3; mazilo proti ušem pri živalih K 2; prašek za uši v obleki in perilu K 2; tinktura proti pasjim bolham K 150; prašek proti pernim ušem K 2; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 3; Pošilja po povzetju: Zavod za pokončevanje mrčesa M. Jünker, Zagreb 40, Petrinjska ulica 3, III.

! Posestvo !

Proda se hiša, 5 minut od postaje, tik ceste. V hiši je električna luč, trafika, dovoljeno je točiti vino, pivo; poleg hiše je svinjski hlev, velika njiva, sadonosnik in vrt. Cena 32.000 K. Ponudbe na Val Jančič, Sp. Poljčane, Stajerska.

∴ Izprašan strojnik

se sprejme pri tvrdki Strojilna tovarna

Kurka & Wildi

na Polzeli pri Celju.

— Dejniška glavica —
K 15.000.000.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani.

Poslovnica razredne loterije.

Podružnice: Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Rezervni fond i okroglo
K 4.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
erarične dobave in dovoljuje
— aprovizacijske kredite —